

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΜΑΪΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΥΜΑΙΩΝ «ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ»

Τ Α Σ Υ Μ Α Ϊ Κ Α

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΜΟΣ Δ΄

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ
ΑΛΕΞ. Σ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΑΘΗΝΑ 1984

ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΜΑΙΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

ΝΙΚΗΤΑ Ι. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗ

ΟΙ ΣΥΜΑΙΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ ΚΑΤΣΑΡΑΔΕΣ

Μία από τις έπιφανείς οικογένειες τῆς Σύμης, ἡ οἰκογένεια τοῦ Κωνσταντίνου Μ. Κατσαρά, γιατροῦ στῆ Σύμη, ποῦ πέθανε πρόωρα (1870) ἐπρόκειτο νὰ ἀναδείξει στὴν Ἀθήνα γιατροὺς, ποῦ κατέλαβαν τὰ ὑπατά ἀξιώματα στὴν Ἐπιστῆμη καὶ τὴν Κοινωνία.

Ὁ γιατρός Κων. Κατσαράς, ποῦ σπούδασε τὴν ἱατρικὴ στὴν Πίζα τῆς Ἰταλίας μαζί μὲ τοὺς συμπατριῶτες του Ξ. Μηλιοράκη καὶ Ν. Κλαδάκη, ὅπως γράφει ὁ γιατρός Π. Σκιαθίτης¹, ἦταν μαχητικὸς πατριώτης. Οἱ Τοῦρκοι ποῦ κατεῖχαν τότε τὰ νησιὰ τὸν ἐξόρισαν στὸ Μπουντρούμι, τὴν παλιὰ Ἀλικαρνασσό, ἀπέναντι ἀπὸ τὴ Κῶ, ὅπου καὶ ἔζησε σὲ ἄθλιες συνθῆκες. Ἐπαθε βαριὰ πνευμονία καὶ πέθανε πρὶν συμπληρώσει τὰ 40 του χρόνια.

Πιο κάτω θὰ ἀσχοληθοῦμε, σὲ γενικὲς γραμμές, μὲ τοὺς γιατροὺς ἀπογόνους τοῦ γιατροῦ Κων. Μ. Κατσαρά, δηλαδὴ μὲ τὸν γιό του Μιχαὴλ Κ. Κατσαρά καὶ τοὺς ἐγγονοὺς του Ἰωάννη καὶ Κωνσταντῖνο Μ. Κατσαρά, καθὼς καὶ τὸν διεγγονό του Ἐρρίκο Κ. Κατσαρά.

Μιχαὴλ Κ. Κατσαράς (1860 - 1939)

Ὁ Μιχαὴλ Κατσαράς, γιὸς τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς Φωτεινῆς, τὸ γένος Διαχογιάννη, γεννήθηκε στῆ Σύμη τὸ 1860. Νεότερα ἀδελφία του ἦταν ὁ Ἰωάννης, ἡ Ἄννα ποῦ παντρεύτηκε τὸν Νικήτα Κατρίο, πλούσιο τότε σπογγέμπορο, καὶ ἡ Ἀθηνά σύζυγος τοῦ Νικολάου Κοσσυφάκη, δασκάλου, διευθυντῆ Δημοτικοῦ Σχολείου στῆ Σύμη καὶ ἀργότερα στὸ Κάιρο. Ἀπόγονοι τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ζοῦν καὶ εὐδοκιμοῦν στὴν Ἀθήνα. Εἰδικότερα ὡς πρὸς τὴν ἐπίδοση στὴν ἱατρικὴ ἐπιστῆμη σημειώνουμε ὅτι ἡ Ἄννα Κατριοῦ ἀπέκτησε γιὸ καὶ δύο ἐγγονοὺς γιατροὺς (Κων. Κατρίος, νευρολόγος - ψυχίατρος, Νικήτας Κατρίος, παθολόγος, Νικήτας Ἀγαπητίδης, χειρουργός),

1. Βλ. περ. «Τὰ Συμαϊκά», 3 (1977), σελ. 238.

ἐνῶ ἡ Ἀθηνᾶ Κοσσυφάκη ἔναν ἐγγονὸν γιατρόν (Ἰωάννης Κοσσυφάκης, χειρουργός).

Ὁ Μιχαὴλ Κατσαράς, ἀφοῦ συμπλήρωσε τὶς ἐγκύκλιες σπουδὲς στὴ Σύμη, ἐνεγράφη στὴν Ἱατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἡ μητέρα του Φωτεινὴ εἶχε χρεύσει στὸ μεταξύ, σὲ ἡλικία μόλις 24 ἐτῶν, ἱκανὴ ὅμως ὅπως ἦταν, συνέχισε τὶς ναυτιλιακὲς ἐπιχειρήσεις τοῦ συζύγου της, πράγμα πρωτοφανὲς γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη — κι ἔτσι εἶχε τὰ μέσα γιὰ νὰ συνεχίσει τὶς σπουδὲς του ὁ γιὸς της Μιχαήλ. Τὸ 1880 ἀναγορεύθηκε διδάκτορας τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἀργότερα εἰδικεύθηκε στὸ Παρίσι (1880 - 1883) στὴ Νευρολογικὴ Κλινικὴ τῆς Salpetiere — Σχολὴ Charcot — καὶ στὴν Ψυχιατρικὴ Κλινικὴ τοῦ Asyle Sainte Anne. Μετὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴν Ἀθήνα, εἰσήγαγε τὸν κλάδο τῆς Νευρολογίας καὶ Ψυχιατρικῆς στὴν Ἑλλάδα καὶ δίδαξε ὡς Ὑφηγητὴς τὶς εἰδικότητες αὐτὲς στὸ Ἑθνικὸ Πανεπιστήμιο ἀπὸ τὸ 1883 - 1893. Τὸ ἔτος αὐτό, τὸ 1893, ἰδρύθηκε ἔδρα Νευρολογίας καὶ Ψυχιατρικῆς στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ ὁ Μιχαὴλ Κατσαράς διορίσθηκε Καθηγητὴς τοῦ Μαθήματος. Ἔτσι ἔγινε ὁ ἰδρυτής, ὁ ὁργανωτὴς καὶ διευθυντὴς τῆς πρώτης Νευρολογικῆς καὶ Ψυχιατρικῆς Κλινικῆς στὸ Αἰγινήτειο Νοσοκομεῖο, τοῦ ὁποῖου τὶς κλίνες ἀπὸ 24 αὔξησε σὲ 70. Ἐκεῖ ἔδρουσε Παθολογοανατομικὸ καὶ Χημικὸ ἐργαστήριον, Φαρμακεῖο, Ἠλεκτροθεραπευτήριον καὶ Ὑδροθεραπευτήριον μὲ κεντρικὴ θέρμανση.

Ἦταν εὐφραδέστατος, ὥραϊος καὶ ἐπιβλητικὸς στὴν ἐμφάνιση. Τὰ μαθήματά του ἦταν παροιμιώδη μὲ ἄριστες ἐντυπώσεις στὸ ἀκροατήριον. Ἡ φήμη του γρήγορα ἀπλώθηκε στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Ὁ λαὸς σύνδεσε τὸ ὄνομά του μὲ τὶς ψυχικὲς παθήσεις. «Εἶσαι γιὰ τὸν Κατσαρά», ἔλεγαν ἀντὶ νὰ ποῦν, «εἶσαι γιὰ ψυχίατρο».

Τὸ 1907 - 1908 διατέλεσε Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ γιὰ πολλὰ ἔτη χρημάτισε συγκλητικός. Ἐξ ἄλλου, ὑπῆρξε ὑποδιευθυντὴς τοῦ Δρομοκαϊτείου Νοσοκομείου ἀπὸ τὸ 1887 ὡς τὸ 1903 καὶ ἀπὸ τότε σύμβουλος γιατρός.

Τὴν 29η Μαρτίου 1928 μὲ τὴ συμπλήρωση 30 ἐτῶν ἀπὸ τὸν διορισμό του ὡς Καθηγητὴ ἐκδόθηκε ἀπὸ τοὺς συναδέλφους καὶ μαθητὲς του Πανηγυρικὸς τόμος 408 σελίδων μὲ ἄρθρα τῶν Καθηγητῶν Ἐμμ. Κοντολέοντος, Σπ. Δοντά, Ζ. Καῖρη, Γ. Παμπούκη, Ἀ. Ἀραβαντινοῦ, Γ. Φωκᾶ, Μ. Γερουλάνου, Θ. Δημητριάδη, Ι. Κατσαρά¹. Τὸ 1929 ἔγινε Ἀκαδημαϊκός καὶ τὸ 1935 διατέλεσε Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Ἡ συμμετοχὴ του σὲ διεθνῆ συνέδρια, πολλὰς φορὲς μὲ δικὰ του ἐξοδα, ἦταν συχνή. Ἀναφέρουμε: α' Τὸ Διεθνὲς Συνέδριον στὸ Μιλάνο τὸ 1906 «Περὶ

1. Τὸ γεγονός αὐτὸ γιορτάστηκε στὴ μεγάλη αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Περιθάλψεως τῶν ψυχοπαθῶν», στὸ ὁποῖο ἐξελέγη Ἐπίτιμος Πρόεδρος καὶ Μέλος τοῦ Διεθνοῦς Ἰνστιτούτου γιὰ τὴ μελέτῃ τῶν αἰτίων τῶν ψυχικῶν καὶ νευρικῶν νόσων καὶ τῆς προφυλάξεως ἀπὸ αὐτές, β' Τὸ Διεθνὲς Συνέδριο στὸ Ἄμστερνταμ, Νευρολογία, Ψυχιατρικῆς, Ψυχολογίας καὶ περιθάλψεως τῶν ψυχοπαθῶν, γ) Τὸ Διεθνὲς Συνέδριο Ἱατρικῆς τὸν Αὐγούστο τοῦ 1909, στὸ ὁποῖο ἐξελέγη Ἐπίτιμος Πρόεδρος, δ) Τὸ διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὶς ἐπαγγελματικὰς νόσους, τὸ 1910 στὶς Βρυξέλλες, ὅπου οἱ Καθηγητὲς Delmoz, E. Van Ermengen κ.λπ. τὸν ἐξέλεξαν εἰσηγητὴ στὸ θέμα «τῆς ἐργασίας ἐν τῷ πεπιεσμένῳ ἀέρει». Ἡ εἰσήγησή του αὐτὴ δημοσιεύθηκε ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ. Τὸ 1892 τοῦ ἀπονεμήθηκε ὁ Ἀργυρὸς Σταυρὸς, τὸ 1908 ὁ Χρυσὸς καὶ τὸ 1914 ὁ Σταυρὸς τῶν Ταξιαρχῶν.

Ἀπὸ τὶς ἐπιστημονικὰς του ἐργασίας ἀναφέρουμε: α) «Σκλήρυνσις κατὰ πλάκας, β) «Περὶ ἀτελοῦς τινὸς μορφῆς τῆς νόσου Graves - Basedow», γ) «Συμβολὴ εἰς τὰς νόσους τῆς ἱππούριδος», δ) «Χώλωσις ἐξ ἀποφράξεως ἀρτηριακῆς», ε) «Παθολογία τῶν νεύρων καὶ Ψυχιατρικὴ» (3 τόμοι), στ) «Ὁξεία καὶ χρονία παρεγκεφαλιδικὴ ἐλομάνσις» καὶ πλῆθος ἄλλων ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν στὸ ἐξωτερικόν. Μία μονογραφία μάλιστα ἡ «Recherches Cliniques et Experimentales sur les Accidents survenant par l'emploi des Scaphandres» δημοσιεύθηκε στὰ Ἀρχεῖα τῆς Νευρολογίας τοῦ Charcot ἀπὸ τὸν Μάρτιο 1888 ὥς τὸν Μάρτιο τοῦ 1890. Ἀντίτυπα τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἀποτέλεσαν ἓνα τόμο ἀπὸ 318 σελίδες μὲ πέντε πίνακες ποὺ ἐξέδωσε ἡ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ.

Ὁ Μιχαὴλ Κατσαράς νυμφεύθηκε τὴ Σεβαστὴ Χατζάρα, τὸ γένος Νικητά, ἀπὸ τὴ Σύμη. Ὁ πατέρας τῆς Σεβαστῆς ἦταν ἰδιοκτήτης μεγάλων ἐκτάσεων, ὅπως ὁλόκληρο τὸ «Ψυχικόν». Παιδιὰ τοῦ Μιχαὴλ καὶ τῆς Σεβαστῆς ἦταν οἱ γιατροὶ Ἰωάννης καὶ Κωνσταντῖνος, ὁ ἀνώτερος Τραπεζικὸς Γεώργιος καθὼς καὶ ἡ Δικαία, ἡ Ἀγγελικὴ ποὺ πέθανε πρόωρα — σύζυγος τοῦ Καθηγητῆ τῆς Ἱστορίας στὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν Παύλου Καρολίδη — καὶ ποὺ ἄφησε σὰν μόνη σύντροφόν του τὴν κόρη της Μαρίκα Καρολίδη, ἡ Ἐλένη, ἡ Ἰωάννα Ρεμαντά, καὶ ἡ Φωτεινὴ σύζυγος Νικολάου Ψημένου, ποὺ ἀπέκτησε δύο κόρες, τὴν Ἰωάννα καὶ τὴ Μίκα.

Ὁ Μιχαὴλ Κατσαράς ἀπεβίωσε στὴν Ἀθήνα τὸ 1939.

Ἰωάννης Κ. Κατσαράς (1883 - 1951)

Γεννήθηκε τὸ 1883 καὶ μεγάλωσε στὴν Ἀθήνα. Μετὰ τὴ στοιχειώδη καὶ μέση ἐκπαίδευση, σπούδασε στὴν Ἱατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ 1905 ἀναγορεύθηκε διδάκτορας καὶ τὸ 1906 πῆρε τὴν ἄδεια ἀσκήσεως τῆς Ἱατρικῆς. Ἀργότερα πῆγε στὴν Γερμανία γιὰ εὐρύτερες σπουδές, καὶ παρέμεινε ὥς τὸ 1911, γιὰ νὰ εἰδικευθεῖ στὴ Γενικὴ Παθολογία καὶ τὴν Παθολο-

γική 'Ανατομική κοντά στον Καθηγητή J. Orth. Μετά την επάνοδό του στην 'Αθήνα έγινε το 1914, με διαγωνισμό, 'Επιμελητής της Παθολογικής 'Ανατομικής — έδρα Καθηγητοῦ Κ. Μελισσηνοῦ — καὶ το 1915 ἡ 'Ιατρικὴ Σχολὴ τὸν ἐξέλεξε ἑκτακτο Καθηγητῇ τοῦ μαθήματος αὐτοῦ. Τὸ 1924, ὅταν κενώθηκε ἡ ἔδρα τῆς Παθολογικῆς Φυσιολογίας, με πρόταση τῆς 'Ιατρικῆς Σχολῆς ὀνομάσθηκε Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Φυσιολογίας. Μετὰ τὴ συνταξιοδότηση τοῦ Καθηγητῇ Κων. Μελισσηνοῦ, κατέλαβε τὴν ἔδρα τῆς Παθολογικῆς 'Ανατομικῆς τὸ ἔτος 1938.

'Εξ ἄλλου ἀπὸ τὸ 1915 διατέλεσε διευθυντῆς τοῦ Παθολογοανατομικοῦ 'Εργαστηρίου τοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμὸς» στὴν 'Αθήνα, ὅπου παρέμεινε ὡς τὸ 1948.

'Υπηρέτησε σὲ ὅλους τοὺς Βαλκανικοὺς Πολέμους καὶ τὸν Α' Παγκόσμιον Πόλεμον. 'Απολύθηκε με τὸν βαθμὸ τοῦ 'Αρχίατρου.

Δημοσίευσε πλῆθος ἐργασίες, κυρίως στὰ γερμανικὰ — 'Αρχεῖα Virrhov — ἀλλὰ καὶ τὰ ἀγγλικά — Lancet —. 'Απὸ τὶς ἐργασίες του στὰ ἑλληνικά ἀναφέρουμε: α) «Ὁ Μαδούρειος Πούς ἐν 'Ελλάδι» (1911), β) «Πολλαπλᾶ μελαινοσαρκώματα τοῦ γαστρεντερικοῦ σωλήνος» (1917), γ) «Πρωτοπαθὲς καρκίνωμα τοῦ ἥπατος μετὰ σπανίας μεταστάσεως» (1920), δ) «Καρκίνωμα τοῦ στομάχου μετὰ λίαν ἐκτεταμένων καὶ ἀσυνήθων μεταστάσεων καὶ σχηματισμοῦ χροσσώτου ἐπιθηλίου ἐν αὐταῖς» (1923), ε) «Γενικὴ Παθολογία», σύγγραμμα πολὺ σημαντικὸ γιὰ τὴν ἐποχὴ του καὶ ἀρκετὲς ἄλλες ἀξιόλογες ἐργασίες.

'Υπῆρξε ἐπίσης συνεργάτης τῆς «Μεγάλης 'Ελληνικῆς 'Εγκυκλοπαιδείας» τοῦ Πυρσοῦ.

'Ονομάσθηκε εὐεργέτης τῆς 'Εθνικῆς Πινακοθήκης καὶ τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου, ὅπου ὑπάρχει εἰδικὴ πτέρυγα μετὰ τὸ ὄνομά του, χάρις σὲ ἀξιόλογη προσφορά πινάκων καὶ εἰκόνων.

'Ο 'Ιωάννης Κατσαρᾶς κατέλιπε στὸ Πανεπιστήμιον 'Αθηνῶν μετοχὲς τῆς 'Εθνικῆς Τραπεζῆς τῆς 'Ελλάδος καὶ καθόρισε τὰ εἰσοδήματα ποὺ συγκεντρώνονται ἀπὸ τὶς μετοχὲς αὐτὲς νὰ διατίθενται κάθε τριετία, σύμφωνα με τὴν ιδιόγραφη διαθήκη του τῆς 2-7-50, γιὰ τὴ βράβευση ἀπὸ τὴν 'Ιατρικὴ Σχολὴ 'Αθηνῶν τῶν τριῶν καλυτέρων διδακτορικῶν διατριβῶν τῆς προηγούμενης τριετίας (τὸ γνωστὸ ἔπαθλο I. Κατσαρά).

'Ο I. Κατσαρᾶς ἀπεβίωσε στὴν 'Αθήνα στὶς 16 'Ιουνίου 1951.

Κωνσταντῖνος Μ. Κατσαρᾶς (1886 - 1955)

Γεννήθηκε στὴν 'Αθήνα τὸ 1886. Μετὰ τὶς ἐγκύκλιες σπουδές, σπούδασε στὴν 'Ιατρικὴ Σχολὴ τοῦ 'Εθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἀπ' ὅπου ἀναγορεύθηκε διδάκτορας τὸ 1929. 'Υπῆρξε ἐσωτερικὸς γιατρός τῆς Νευρολογικῆς καὶ Ψυχιατρικῆς Κλινικῆς τοῦ Αἰγινητείου Νοσοκομείου καὶ ἀργότερα πῆγε στὴ

Γερμανία για μετεκπαίδευση στους κλάδους αυτούς. Από το 1914 διηύθυνε τη Νευρολογική Ψυχιατρική Κλινική («Ίπποκράτης») στο Νέο Φάληρο ως το έτος 1942, όποτε λόγω τής κατοχής δέν μπορούσε νά συνεχίσει τήν λειτουργία της.

Συμμετέσχε στήν Ἑλληνική Ἀποστολή στους καταστρεπτικούς σεισμούς τής Μεσσηνίας τό 1908 καί τιμήθηκε γι' αὐτό μέ μετάλλιο ἀπό τόν Βασιλιά τής Ἰταλίας Βιττόριο Ἐμμανουέλε ΙΙΙ. Ἐγγραψε πραγματεία γιά τή δημόσια υγεία στόν Πειραιά, μονογραφία «Ἡ ἐλονοσία καί αἱ ψευδεῖς κατατονικαὶ ἄνοιαι», καθὼς καί πλῆθος ἄλλες ἐργασίες ἱατροκοινωνικοῦ περιεχομένου.

Ὁ Κωνσταντῖνος Μ. Κατσαράς εἶχε ἀξιόλογη κοινωνική δράση. Ἀσχολήθηκε μέ διάφορα κοινωνικά θέματα καί δημοσίευσε πολλές ἐργασίες σέ περιοδικά καί βιβλία. Τό «Φωνή βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ» ἦταν ἡ τελευταία πρὶν τόν θάνατό του (τό 1955) ἐργασία.

Νυμφεύθηκε τήν Γερμανίδα Hedwig Kox, μέ τήν ὁποία ἀπέκτησε δύο γιούς, τόν γεωπόνο καί ἐπιχειρηματία Μιχαήλ Κ. Κατσαρά καί τόν διαπρεπή χειρουργό θώρακος Ἐπίκουρο Καθηγητὴ Ἐρρίκο Κ. Κατσαρά.

Ἐρρίκος Κ. Κατσαράς (γενν. 1917)

Γεννήθηκε στόν Πειραιά τό 1917. Σπούδασε στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καί πῆρε τό πτυχίο τής Ἰατρικῆς τό 1941. Ἐργάσθηκε ὡς βοηθός Χειρουργικῆς Κλινικῆς στόν «Εὐαγγελισμόν» καί, στή συνέχεια, εἰδικεύθηκε στή χειρουργική τοῦ θώρακος στήν Ἀγγλία ἐπὶ 5ετία ὡς ὑπότροφος τοῦ Βρετανικοῦ Συμβουλίου (1949 - 1954).

Ἀπό τό 1954 ἀνέλαβε τήν διεύθυνση τής Χειρουργικῆς Κλινικῆς Θώρακος τοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἰδρύματος Ἐργατῶν Θαλάσσης στήν Πεντέλη, θέση πού διατήρησε ὡς τό 1974, ὅποτε τό Νοσοκομεῖο ἔπαψε νά λειτουργεῖ. Ἡ σύζυγός του, Ἀγγλίδα τήν καταγωγή, Ροζαλὶν Κατσαρά, διευθυντὴς Ἰατρὸς ἀναισθησιολόγος, εἶναι συνεργάτης του.

Ὁ Ἐρρίκος Κατσαράς, ἐκτὸς τής διδακτορικῆς (1953) καί τής ἐπὶ Ὑφηγείας (1963) διατριβῆς, ἔχει δημοσιεύσει πλεῖστες ἐργασίες, μόνος ἢ μέ τοὺς συνεργάτες του, πού εἰδικεύθηκαν κοντά του στή χειρουργική θώρακα.

Εἶναι μέλος τής Ἑλληνικῆς Χειρουργικῆς Ἑταιρίας, τής ὁποίας διατέλεσε καί Ἀντιπρόεδρος (1980), ἰδρυτικὸ μέλος τής Ἑταιρίας Ἰατρικῶν Σπουδῶν, μέλος τής Διεθνoῦς Χειρουργικῆς Ἑταιρίας καί τοῦ Διεθνoῦς Κολλεγίου Χειρουργῶν. Ἀπό τό 1982 ἔχει τόν τίτλο τοῦ ἁμισθοῦ Ἐπικούρου Καθηγητῆ τής Χειρουργικῆς.

Τό 1942 διέφυγε στή Μέση Ἀνατολή καί ὑπηρέτησε ὡς ἑφεδρος ἀνθυπίατρος στή 2η Ὁρεινὴ Ταξιαρχία καί, ἀργότερα, στό Χειρουργεῖο Ἐκστρατείας τής 3ης Ὁρεινῆς Ταξιαρχίας (Ρίμινι), ἀπό τήν ὁποία ἀπολύθηκε τό 1947 μέ τόν βαθμὸ τοῦ Ὑπιάτου.

Ἀπό τὸν γάμο του ἀπέκτησε τρεῖς κόρες καί ἓνα γιό.